

Dům č. p. 5, Masarykovo náměstí

Původně pozdně empírový dům z roku 1832, postavený na místě staršího šenkovního domu, z něhož se zachovala část obvodového zdiva sklepů a přízemí. Dům má tříosé průčelí, ve vrcholu archivoltu je klenák s rozetou a letopočtem „1832“. Na pravé straně průčelí se dochoval empírový kamenný portál s půlkruhovou archivoltou nesenou pilířky s kanelovanými hlavicemi. Fasádu pater člení široké lizénové rámy, opticky podpírané patrovou římsou. Okna prvního patra jsou vsazena do půlkruhových nik a nad nimi je klasicistní plastická výzdoba. První zmínka o domu č. p. 5 je z roku 1581, kdy ho po dobu 18 let vlastnil oderský měšťan Andres Brustmann. V letech 1613 až 1625 držel dům městský fojt Hans Köhler a po něm měšťan, lazebník Blasius Brustmann, který vlastnil lázně na Radniční ulici (v té době nazývané „Lazebnická“). Blasius Brustmann se v roce 1622 oženil s Marinou, vdovou po Hansi Köhlerovi, která zemřela na mor roku 1624. Od roku 1635 byl majitelem domu po 11 let pekařský mistr Florián Horak (podílel se na opisu cechovní listiny pekařů, která shořela v roce 1620). Od roku 1676 vlastnila dům č. p. 6 po dobu 90 let rodina Güntherů v pořadí: Hans I. Günther, Hans II. Günther a Franz Günther. V roce 1771 koupil dům oderský měšťan Josef Kutschner, který ho držel až do roku 1808 (zúčastnil se deputace k Marii Terezií v roce 1781 ve věci sporu šenkovních měšťanů s oderskou vrchností o prodeji piva), pak dům přešel na 20 let do vlastnictví Johanna Demela, otce pozdějšího ředitele vídeňské Tereziánské akademie Dr. Phil. et Jur. Heinricha Demela. Do roku 1856 byl majitelem domu kancelářský úředník oderského Okresního soudu Josef Böhm. Poté do roku 1890 následoval nový majitel, člen městské rady a velitel hasičů v roce 1876 Josef Scherzer (vedl jednání městské rady, která rozhodla o založení hasičského spolku v Odrách v roce 1866). Mezi jeho nájemníky byl v roce 1900 i oderský nadační lékař a čestný občan města Raimund Kunz s manželkou Emilií. V roce 1910 byl vlastníkem domu k.k. notář Friedrich Schumann pocházející z Mikulova (Nikolsburg) s manželkou Rosinou z Mistelbachu nad Zayou (40 km severovýchodně od Vídně) a v roce 1921 to byla vdova Anna Hollmann, která zde vedla obchod se dřevem. Z nájemníků lze uvést notáře JUDr. Carla Czaju, který přišel do Oder roku 1918 z Opavy a později se oženil s dcerou oderského stavitele Franze Juchelky. Posledním majitelem domu byl v letech 1928 až 1946 Alois Mader a po jeho vysídlení dům náležel městu Odry (SKP Odry), které v roce 1947 domovní byty pronajalo Aloisovi a Ludmile Falátkovým a Josefovi a Františce Macigovým.

Pavel Kašpar st.

*Dům č. p. 5 v roce cca 1900,
Archiv Muz. spolku Rolleder*

Dům č. p. 5 v roce 2017, Foto: Jindra Kunc